

Educația moral-civică la grădiniță

Profesor pentru învățământul preșcolar BĂNCĂNĂU FLORENTINA
COLEGIUL NAȚIONAL „MIRCEA ELIADE” REȘIȚA

Educația moral civică constituie activitatea sistematică, organizată, conștientă, desfășurată de familie și grădiniță, precum și de alți membrii ai societății, pentru a pune bazele conduitei morale a preșcolarului, axate pe cunoașterea cotidiană a regulilor vieții sociale.

Între factorii educației, familia a fost și este considerată ca factor prioritar și primordial deoarece, în ordinea firească a lucrurilor, educația începe din familie unde se formează “ceea ce este mai valoros pe lume – omul de caracter”, după cum afirma Loisel. Se știe că pentru marea majoritate a preșcolarilor, grădinița este cel de-al doilea factor care exercită influențe puternice asupra formării personalității lor, primul fiind familia.

Una din trăsăturile specifice educației în familie este afectivitatea sporită. Fără îndoială că orice educator trebuie să imprimă activității sale educaționale și o tentă afectivă, dar, când e vorba de părinți, aceasta este mult mai pronunțată, chiar și atunci când, din prudență, aceștia nu o afișează: copilul o simte, iar aceasta îi conferă un sentiment de securitate. Educația făcută de primii educatori – părinții – ca și cea a grădiniței, se răsfrâng asupra tuturor laturilor personalității copilului, în funcție de particularitățile de vârstă și individuale ale acestora.

Activitatea formativă pe care o desfășoară educatoarea la grupă, implică un înalt grad de responsabilitate profesională și civică. Complexitatea sarcinilor ce-i revin precum și conștiința responsabilității sale, ridică în fața educatoarei problema asigurării relației dintre grădinița și familiile copiilor. Relația grădinița-familie nu se poate constitui în fapt fără asigurarea unei condiții de bază fundamentale, cunoașterea familiei de către educatoare, a caracteristicilor și potențialului ei educativ.

Investigarea mediului familial al copilului preșcolar cere efort din partea educatoarei, tact și pricepere pedagogică. În vederea dezvoltării armonioase a copiilor importanta este și comunicarea intrafamilială, climatul de bună înțelegere între părinți fiind foarte important în dezvoltarea psihică și în formarea personalității copiilor.

Ședințele cu părinții sunt prilejuri pentru a-i informa pe aceștia referitor la modul cum se comporta copilul lor cu ceilalți copii, în grupul de joacă, la activități. Dialogul cu familia susținut în cadrul ședințelor cu părinții, este un prilej deosebit, pentru educatoarea grupei de a se sfătui cu părinții, de a discuta probleme educative, modalități de abordare a copilului. Părinții sunt principalii colaboratori și parteneri ai grădiniței în ceea ce privește educația moral civică a copiilor preșcolari. De aceea este foarte importantă implicarea părinților în activitatea grădiniței. Relația educatoare - părinți are rol important în creșterea calității morale civice a copiilor preșcolari.

Experiența pedagogică demonstrează că reușita integrării sociale depinde în mare măsură de calitatea formării grupului de copii, a relațiilor dintre ei și a modului în care se supune regulilor grupului (să respecte munca colegilor de grup care asigură serviciul zilnic la grupă, să nu strice jucăriile, lucrările colective ale membrilor grupului din care face parte, să solicite jucăriile cu care ar dori să se joace utilizând formulele de politețe). Este foarte important ca deprinderile care se formează în grădinița să fie continuate și acasă pentru a deveni treptat obișnuințe.

Un parteneriat grădinița – familie este eficient atunci când există o implicare activă a părinților în activitatea grădiniței. Organizarea unor acțiuni în care să fie implicați părinții, de exemplu amenajarea spațiului de joacă din sala de grupă prin care părinții să-și aducă contribuția, copiii învață să respecte munca adulților. Organizarea și desfășurarea unor șezători “Bine și frumos e să muncești” la care participa pe lângă copii și părinții, bunicii, urmărindu-se educarea dragostei și admirației față de folclor. Pentru a-și dezvolta sentimente patriotice, copiii trebuie familiarizați și cu

evenimentele culturale, cu tradițiile, cu obiceiurile specifice poporului roman, care-i sensibilizează, și în acest fel ei învață să manifeste interes pentru valorile culturale.

Structurile valorice sunt în strânsă legătură cu cele afectiv motivaționale (convingeri, sentimente). O norma sau un principiu moral trebuie să aibă la baza o trăire afectiva, astfel nu se va putea realiza concordanta între ceea ce știm și ceea ce trebuie să facem. Astfel, participarea copiilor la sărbătorirea unor evenimente istorice (Ziua Națională a României, Ziua de 24 Ianuarie), constituie prilej de emoții și trăiri afective ce vor dăinui peste ani. Acestea contribuie la formarea unor trăsături ce exprimă atitudinea omului față de societate și față de alți oameni (patriotismul, cinstea, socialitatea), spiritul de inițiativă, de înțajutorare, modestia, spiritul critic și autocritic.

Organizând vizite, plimbări, excursii împreună cu părinții, cu sarcini și obiective stabilite, îi încurajăm pe copii să comunice, să se întrebe, să cerceteze, îi ajutam să cunoască lumea înconjurătoare cu frumusețile și modificările aduse de mână și mintea omului. În mediul înconjurător copiii au posibilitatea să descopere ca ei au drepturi, libertăți dar și îndatoriri și responsabilități față de familie, școală, mediul înconjurător.

O coordonată importantă a formării personalității o constituie educația morală civică care se manifestă printr-un anumit fel de acțiune, de a gândi, de a se comporta. Educația morală este un proces complex care trebuie început de la cea mai fragedă vârstă, când copilul imitănd își formează deprinderi de comportare civilizată.

Participând cu copiii la piesele de teatru, aceștia învață cum să se comporte în mijlocul de transport, în sala de spectacole; părinții, educatoarele sunt un exemplu de urmat pentru copii. Prin acțiunea de amenajare a spațiului de joacă de lângă grădinița, copiii alături de educatoare, părinți au participat la acțiune, urmărindu-se formarea unor deprinderi de a păstra curățenia, de a nu distruge aparatele de joacă, de a nu distruge spațiul verde, pomii, educarea dragostei pentru natura înconjurătoare.

Calitatea educației morală civice la vârsta preșcolară nu vine de la sine, ci este rezultatul unei munci stăruitoare, migăloase, desfășurate cu dragoste și responsabilitate de educatoare și implicit alături de ea părinții care să continue această muncă de educație. Colaborarea grădinița – familie, acțiunile comune, continuarea muncii educatoarei de către părinții, implicarea acestora în acțiunile organizate de grădinița, transformarea unor deprinderi în obișnuințe – de această colaborare, beneficiar este copilul care treptat prin modul de comportare va scoate în evidență rezultatele acestui parteneriat.

În concluzie se poate afirma că toate activitățile pe care le realizăm, urmărim să-i facem pe copii să deosebească binele de rău, să știe ce se cuvine și ce nu se cuvine să facă, să fie toleranți atât cu ei cât și cu cei din jur. De la simple cunoștințe și fapte de viață să-i determinăm pe copii să aibă atitudini personale participative, să-i învățăm că nu pot să trăiască singuri ci numai împreună cu ceilalți.

BIBLIOGRAFIE

Nicola, I., Farcaș, D. *Pedagogie generală*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1990
***, „Programa activităților instructiv-educative în grădinița de copii”, Editura Didactică și Pedagogică, 1987